

“Lakonrikkoja”

.. Vapaasti suomentanut *J. H. Karvonen.*

(Jatkoa viime n:oon.)

“Ja mitkä ovat teidän ehdot?” kysyi mr. Stone.

“Neljä dollaria päivältä joka miehelle ja kuudenkymmenen päivän työ taattu. Jos lakko loppuu ennemmin, pitää heidän kumminkin saada palkka koko ajalta. Minulle itselleni yksi dollari päivältä joka miehestä ja myöskin kuudenkymmenen päivän takaus. Minä maksan itse miesten matkakustannukset jotka tässä tapauksessa tulevat kalliiksi”, vastasi Kelly varmalla äänellä.

“Erittäin kallista kokeilua rikkoo lakko,” tuumaili mr. Stone.

“Mutta hävittömän halpaa leikin lopussa”, selitti Kelly. “Minun työni on kallista ja vaarallista, muistakaa, että minun täytyy pitää miehet valmiina oli minulla työtä eli ei. Teidän pitäisi nähdä ne laskut mitkä Martin Reilly lähettää minulle joka kuukausi; niin kyllä käsittäisitte mihin ne väkijuomat menevät joita he valmistavat. Miesten kuletuksella on suuri ja uhkorohkea tehtävä. Miehet kyllä osaavat pitää huolen itsestään, mutta joskus joku lakkolainen lähettää luodin sinne mihin sen ei pitäisi sitä lähettää ja silloin on pidettävä huoli hautajaisista, leskestä y. m. Ei, mr. Stone. Vaatimukseni kuulostavat suurilta, mutta sitä ne eivät ole. Minä juuri ansaitseen elämäni tarpeet, eikä enempää. Ja tietysti ihmisellä on oikeus niihin.”

“Lakon rikkuri” oli tullut juuri sopivaan aikaan tarjoamaan apuaan. Mr Stone tarvitsi häntä. Ja kun vielä oli muutamia pienem-

piä seikkoja selitetty, kirjoitti mr. Stone sopimuksen alle, jonka mukaan Kelly lupasi tuoda Dalesburgiin 75 miestä neljän päivän kuluttua. Päivä eli kaksi ei tekisi mitään haittaa ja sentähden ei mr. Stone vaatinut tarkkaa sopimusta. Takaus yhtiöltä saatiin ja kauppa oli valmis.

Mr. Stone oli hyvin mielissään asiansa onnistumisesta kun yhtiön lakimies mr. Woolford astui sisään. Hän oli paikkakuntalainen ja kaupungin liike-etujen vuoksi hän oli enemmän suruissaan lakosta kuin hänen esimiehensä mr. Stone.

"Kuuluuko mitään uutta?," kysyi hän.

"Kyllä hiukan," vastasi mr. Stone.

"Hyvä", sanoi Woolford. "Se on hauskaa, että te olette suostuneet neuvotteluihin miesten kanssa."

"Eipä niinkään, mutta minä olen tehnyt sopimuksen pakottaakseni heidät suostumaan ehtoihin," sanoi mr. Stone ja ojensi Kellyn kanssa tekemänsä sopimuksen lakimiehelle, joka pikaisesti sen luki.

"Rakas mr. Stone", huudahti lakimies. "Oletteko varma, että tämä oli tarpeellista. Minä toivon, että te olisitte näyttäneet tämän minulle ennenkuin sen allekirjoititte. Kuka on tämä mr. Kelly?"

"Eräs Chicagolainen," vastasi mr. Stone, "jonka ammattina on rikkoa lakkoja. Tämä oli hyvä käänne asiassa. Minä tahdon rikkoa lakon, enkä sopia. Kelly sanoi, että on paras lopettaa tällainen ajattelemattomuus heti alussa ja hän on mies, joka myös voi sen tehdä siitä minä tuln vakuutetuksi."

Woolford tarkasti uudestaan sopimusta ja sanoi:

"Te vaaditte häneltä takauksen työstään."

"Tietysti."

"Well", sanoi lakimies, "voi olla hyvin tehty, mutta kuitenkin minä olen suruissani. Tästä varmasti syntyy rettelöitä. Tähän saakka ovat miehet käyttäytyneet ihmeteltävän hyvin, mutta tämä saa heidät varmasti levottomaksi."

"Kelly vakuutti minulle, että hänen miehensä voivat pitää huolen itsestään", vastasi mr. Stone "ja minä otaksun, että tämä on lasten leikkiä verrattuna niihin kokemuksiin mitä heillä on ollut terästehtaissa ja kaivoksissa. Sitäpaitsi niinkuin tiedätte, väkijoukon rettelöiminen ei saa yleisön myötätuntoisuutta puolelleen. Minä olen ottanut senkin huomioon."

"Kuitenkin on tämä paha juttu ei ainoastaan kaupungille mutta miehille itselleenkin. Minun täytyy tunnustaa että olen asunut

liian kauan Dalesburgissa voidakseni hyväksyä semmoista ajatusta, tänne tuodaan metelöitsijöitä pieksämään kaupunkimme asukkaita, vaikka ne olisivatkin raitiotiemiehiä,” vastasi lakimies.

“Pyydän anteeksi”, sanoi mr. Stone hyvin kylmästi, “minä en halua tänne metelöitsijöitä, mutta katuvaunujen kuljettajia. Jos teidän kunnioitettavat kaupungin asukkaat eivät halua kulettaa vaunuja, niin täytyy minun hankkia semmoisia miehiä, jotka haluavat sen tehdä.”

* * *

Samana iltana istui “lakonrikkuri” Kelly erään toverinsa seurassa eräässä ruokaravintolassa, neljännellä kadulla.

“Hän tarttui siihen niinkuin lapsi uuteen leikkikaluuun,” sanoi Kelly. “Kokoa miehesi kokoushuoneeseen, aseta vahti ovelle. Minun täytyy pitää kaunopuhe tänä iltana, niinkauan kuin minun mielikuvitukseni ja kekeeliäisyyteni on täydessä vedossa.”

“Minä menen”, sanoi hänen toverinsa ja ryyppäsi äkkiä kahvinsa loppuun. “Kello kahdeksan siis tavataan.” Sen sanottuaan hän meni ja Kelly jäi lopettamaan ateriaansa hyvin verkalleen, välistä itseksään naurahdellen, kun joku uusi ajatus tuli hänen mieleensä.

Kello kahdeksan oli hän lakkolaisten kokoushuoneessa. Se oli täynnä raittiita, jäykän näköisiä miehiä, joiden katseesta voi huomata, että he olivat hiukan huolissaan lakon ja menetetyin palkan tähden. Muutamat heistä tupakoivat ja puhelivat keskenään kun Kelly astui sisään. Hän puhui ensimmäiseksi sen miehen kanssa, joka oli käynyt yhtiön presidentin puheilla. Silloin tämä nosti kätensä hiljaisuuden merkiksi ja sanoi:

“Mr. Kelly haluaa puhua teille muutaman sanan.”

Kelly nousi puhujalavalle.

“Miehet”, sanoi hän. “Jokainen teistä tuntee minut. Minä pyysin teidän edustajanne tuomaan tänne kylmäverisiä miehiä, sillä minä puhun teille tänä iltana semmoista, jonka johdosta kuumaveriset minut hirttäisivät.”

“Tänään kävin minä teidän yhtiönne presidentin, Mr. Stonen puheilla, ja sanoin hänelle että minulla on miehiä Chicagossa, jotka ovat valmiit menemään sinne, missä jotkut itsekkäät union miehet vaativat suurempaa palkkaa ja että minun mieheni pysyvät työssä kunnes unio on hajonnut ja sen jäsenet pakoitettu tulemaan takaisin,

eli kuolemaan nälkään. Mr. Stone otti minut hyvin sydämellisesti vastaan ja me teimme sopimuksen.”

Miesjoukosta kuului vihainen murina, joka keskeytti hänen puheensa.

“Älkää hämmästykö”, jatkoi mr. Kelly, “minulla on vielä enemmän teille sanottavaa. Minä puhuin teidän presidenttilenne unioista niin roskaisesti, että ei mikään anarkistinen lehti osaisi sen paremmin miljonäärejä ja hallitsijoita haukkua. Minä sanoin että te olette uppinkaisiä perkeleitä, jotka ette välitä muusta kun suuresta palkasta, mutta ette kuitenkaan halua tehdä työtä ansaitaksenne sitä ja että te ette välitä yleisöstä. Te haluatte automobiileja, pesuammeita ja semmoisia sikaareja jotka maksavat kaksikymmentä viisi senttiä pari. Yllytin hänen hajoittamaan teidän unionne, johon hän vastasi: “Kelly, te olette älykäs mies.”

“Siinä hän erehtyi”, kuului päättävä ääni kokoushuoneesta. “Me näytämme sen sinulle toteen, ennenkuin sinä pääset ulos tästä huoneesta.”

“Ennenkuin minä täältä lähen”, sanoi Kelly, “te myönnätte, että minä olen Napoleon lakkoteollisuudessa. Mr. Stone sanoi minulle, että hän aikoo panna ne miehet pois työstä jotka ovat olleet hänelle uskolliset ja ottaa heidät takaisin omilla ehdoillaan. Hän aikoo antaa tämän kaupungin asukkaille tuntevan opetuksen ja minä autan häntä siinä.”

“Sinä et ole siinä kunnossa, että voit sen tehdä, kun täältä lähdet”, huusi eräs vankka moottorimies. “Me opetamme sinut ensin ja se varmasti lopettaa sinun piruilemisesi. Oletko sinä mies hullu kun tulet tänne puhumaan tällamoista pötyä.”

“En ole,” vastasi Kelly. “Kunnelekaa minua, sillä tässä on eräs seikka, jota te ette tiedä. Mr. Stone aikoo jakaa tänä vuonna yhtä paljon voitto-osinkoa kuin viime vuonnakin saadakseen osakkeiden arvon kohoamaan Wall kadulla New Yorkissa. Ette suinkaan te olisi tehneet lakkoa jos tämän tiesitte. Kuinka te voisitte häiritä keinottelijaa, joka ansaitsee miljoonan dollaria *nälkäiselle perheelle.*”

“Menkoon Wall-katu helvettiin,” kirjasi moottorimies.

Kelly ei välittänyt keskeytyksestä, hän jatkoi vaan rauhallisesti. “Mr. Stone on yhtä mieltä minun kanssani, että te olette ahneita, ryöstönhaluisia laiskureia. Minä vaadin että te menetette takaisin

työhön näyttääksenne, että hän on erehtynyt — eli kohteliaammin sanoen — valehtelee. Haluatteko mennä takaisin työhön?”

“Sitä emme halua,” kuului yksimielinen vastaus.

“Minä kuitenkin luulen, että te sen teette”, sanoi Kelly. “Minä tahdon lopettaa tämän lakon. Koska huomasin, että te olette itsepäisiä, ettekä välitä toisten hyvinvoinnista ja koska teidän presidenttinne ei välitä muusta kun voitosta, niin te ette koskaan voi tehdä sovintoa, siksi minä tartuin tähän asiaan”.

Silloin nousi eräs mies tuolille ja sanoi:

“Jos sinä luulet, että meitä voidaan peloittaa lakonrikkureilla, niin siinä sinä erehdyt. Tuo sinä vaan miehesi, mutta minä sanon, että se mies jonka sinä asetat siihen vaunuun, jota minä olen kuletanut ei kerkeä ansaita koko päivän palkkaa.”

Kellyä nauratti tämä intoilu ja levollisesti hän vastasi: “Se mies jonka minä panen sinun vaunuusi ansaitsee kolme dollaria päivältä, kuusikymmentä päivää, eli siksi kun lakko loppuu. Haluatko saada tämän työn?”

Kokoushuoneessa vallitsi hiljaisuus muutaman minutin Kellyn puheen jälkeen.

“Minä tarkoitan mitä sanon,” jatkoi Kelly. “Sanoin Mr. Stonelle, että minulla on miehiä Chicagossa ja joka puolella maata. Sopimuksessa, jonka tein Mr. Stonen kanssa, sanotaan että minun tulee hankkia 75 miestä, mutta ei määrätä mistä minun on ne hankittava. En tunne yhtään henkilöä Chicagossa nimeltään enkä siitä välitäkään. Minä olen saanut teidän presidenttinne ansaan. Hänen täytyy maksaa kolme dollaria päivältä seitsemällekkymmenelle viidelle miehelle teistä, rikkoaksenne oman lakkonne. Haluatteko sen tehdä? Te olette minun palveluksessani, ettekä yhtiön ja te saatte palkan siksi kun yhtiö on suostunut maksamaan teille sen palkan jota te vaaditte ja jonka johdosta te teitte lakon. Kysyn kerran vielä, ryhdyttekö töihin, vastatkaa minulle.

II.

Sovittuna päivänä oli kaikki kunnossa vaunutallissa. Makuuti-
loja oli rakennettu yhdelle puolelle rakennusta ja koko rakennus oli
mr. Stonen johdolla laitettu emmoiseen kuntoon, että se olisi voinut
kestää vaikka kuinka pitkän piirityksen. Superidentti Watkins oli

jo aikaiseen aamulla saapunut, ollakseen valmis näyttämään uusille miehille mitä oli heidän tehtävä ja missä heidän lepopaikkansa oli.

Hän hiukan hämmästyi nähdessään joukon entisiä miehiä tulevan sivilivaatteissa työhön eväskorit käsivarrella, jotka he laskivat entisiin paikkoihin ja laittoivat vaununsa lähtökuntoon niinkuin ei mitään olisi tapahtunut

“Odottakaapas hiukan”, sanoi Watkins. ”Mitä tämä tarkoittaa? Onko lakko jo loppunut.”

“Ei suinkaan vielä luulen minä”, vastasi eräs miehistä. ”Enkä toivo sen koskaan loppuvan. Minä mieluummin työskentelen mr. Kellylle.”

“Kelly”, kysäsi Watkins ihmeissään. “Oletteko hänen palveluksessaan?”

Puhuteltu mies näytti korttia ja sanoi:

Olemme ja hän johtaa nykyään tätä liikettä. Me rikomme tämän lakon, vaikka siihen kuului koko meidän jällellä oleva elämämme. Koska täällä on makuutiloja, niin me käytämme niitä! Toiset miehet saapuvat pian ja Kelly käski meidän heti ryhtyä työhön; hän saapuu itse myöhemmällä.”

Watkins oli mies, joka mieluummin halusi, että lakkolaiset olisivat vaoittaneet ja joka ei tuntenut mitään rakkautta yhtiötä kohtaan, mutta palkkaetujensa vuoksi hänen täytyi olla yhtiön puolella. Hän oli saanut määräyksen ottaa vastaan Kellyn miehet ja asettaa ne työhön, senpätähden hän antoikin määräyksen työn alkamisesta sanoen:

“Ottakaa vaunut ulos ja jokainen teistä menköön entiselle alalleen. Luulen ettei minun tarvitse teille näyttää kuinka niitä tulee ohjata.”

Miehiä saapui pitkin päivää ja jokainen heistä meni entiseen työhönsä. Iltapuolella päivää oli melkein kaikki vaunut jo liikkeellä. Sanomalehdet erikoisilmoituksissaan ilmoittivat, että unionmiehet ovat lakossa hävinneet, sillä union virkailiat eivät olleet puhuneet mitään koko kepposesta.

Kun Kelly saapui paikalle, juoksi Watkins häntä vastaan ja ilmoitti, että mr. Stone haluaa heti häntä tavata. Yhtiön virkailiat olivat jo saaneet tietää että heitä oli vedetty nenästä.

“Hetä menen sinne”, sanoi Kelly. “Oletteko asettaneet minun mieheni työhön?”

“Tietysti”, vastasi Watkins. Minähän olen saanut määräyksen.”

"Ne ovat hyviä miehiä vai mitä?", sanoi Kelly. En luule, että teillä on mitään rettelöitä niiden kanssa."

"Minä luulin, että te tuotte miehenne Chicagosta," sanoi Watkins ikäänkuin haluten lisätietoja.

"Ensin ajattelin niin tehdä, mutta kun täällä oli kylliksi joutilaita miehiä, otin ne täältä, säästäen siten koko sievoisen summan matkarahoja. Pitäkää miehet työssä ne saavat hyvän palkan ja en halua, että ne ilmaiseksi saavat. Minä menen nyt tapaamaan mr. Stonea."

Kelly pääsi nyt Stonen puheille ilman kyselyjä. Mr. Stone näytti levottomalta, mutta mr. Woolford, joka myöskin oli siellä, näytti iloiselta ja ikäänkuin hän haluaisi sanoa: "Johan minä sitä sanoin."

"Istukaa mr. Kelly", sanoi mr. Stone, työntäen tuolin hänelle, sekä kääntyneenä häneen päin jatkoi:

"Viime kerran kuin te täällä olitte, te — jossain määrin — esititte itsenne toiseksi mitä te olette."

"Taisi olla niin", vastasi Kelly, "mutta minun asuntoni lähiseuluilla käytetään lyhempää puhetapaa."

"Jos sanon suoraan, te valehtelitte".

"Tinkö niin," sanoi Kelly ihmetellen. "Mr. Stone, jos mies on 38 vuotta pysynyt kiini totuudessa ja jos hän sattuu kerran valehtelemaan niin hän häpeää piruakin. En ole viime kohtauksemme jälkeen kamannut tukkaani sillä en ole uskaltanut katsoa kehen kamannut tukkaani sillä en ole uskaltanut katsoa peiliin tarpeeksi kauan sitä tehdäkseen."

Tässä keskeytti hänet lakimies Woolford, joka kysäsi:

"Onko teillä mitään tehtäviä Chicagossa?"

"Olin siellä kerran viikon näyttelyn aikana", vastasi Kelly. "Mutta koskaan en ole siellä asunut."

"Tosiaankin", sanoi Mr Stone. "Ja missä on se pieni tehdas, jossa te säritte työläisten järjestön?"

"Se oli kokonaan keksitty juttu, Mr Stone. Minulla ei ole koskaan ollut tehdasta. Mutta siitä minä en ylpeile, sillä minä olin sen jutun miettinyt jo etukäteen, ainoastaan loppuosa oli silloin keksittyä ja siitä kannattaa ylpeillä."

"Saisinkohan luvan kysyä, missä on teidän kotipaikkanne", kysyi Mr Stone hyvin totisena.

"Tietysti", vastasi Kelly. "Minulla on kenkäkauppa Jupiter kadulla, siinä osassa kaupunkia, jossa te ette koskaan käy. Olen ollut

siellä jo kuusi kuukautta ja myynyt kenkiä teidän miehille. Kun miehenne eivät saa palkkaa, eivät ne voi ostaa kenkiä, eli niiden täytyy ostaa velaksi ja se on vielä pahempi. Tämän tähden päätin minä lopettaa lakon.”

“Eikö teille koskaan johtunut mieleen että koettaessanne saada kenkiä kaupaksi te olette saattaneet suuren yhtiön pahaan pulaan ja epäjärjestykseen”, kysyi Mr Stone.

“Kyllä”, vastasi Kelly. “Mutta sehän ei ole minun asiani — n’inhän tekin sanoitte Mr Martinille, kun hän selitti teille mitä vahinkoa lakko tekee kauppiaille. Te selititte hänelle, että teidän täytyy saada yhtä suuret osingot kuin ennenkin, eli toisin sanoen, te halusitte itse saada suuret voitot, mutta ette välittäneet toisista.”

Mr. Stone silitteli partaansa ja vastasi: “Nyt te tiedysti käsitätte että se kontrahti, jonka teimme, on nyt mitätön.”

“Eikö mitä ja minua ihmetyttää kun kuulen puhuvan teidän ruolla tavoin. Minulle on vakuuttanut Dalesburgin toinen paras lakimies — Mr Woolfordia pidän ensimmäisenä — että te ette voi neulalakaan löytää läpeä siinä kontrahdissa. Siinä on varmaankin tapahtunut joku erehdys.”

“Kontrahti on kyllä oikea”, sanoi Woolford terävästi. “Mutta te, esittämällä itsenne toiseksi mikä te olette, saitte Mr Stonen kirjoittamaan sen alle ja tämä tekee sen mitättömäksi.”

“Ja kuinka te voitte todistaa että minä olen väärin menetellyt.”

“Te olette sen itse tunnustaneet meidän molempien läsnäollessa ja jos siitä oikeudessa kieltäännytte, on se väärän valan tekemistä.”

“Herra teitä siunatkoon”, huudahti Kelly. “Minä koetan pitää puoliani. Mitä minä olen tänään sanonut ei ole mistään merkityksestä. Ja toiseksi, yhtiön lakimies on hyvin huono ja epäiltävä todistaja omien isäntiensä puolesta.”

“Lisäksi vielä”, jatkoi lakimies. “Me tulemme vaatimaan suuren vahingonkorvauksen.”

“Nyt se ei tee mitään haittaa”, vastasi Kelly iloisesti. “Sillä nyt minä olen tilaisuudessa maksamaan vahingonkorvauksen paremmin kuin ennen. Minähän ansaitseen sata viisikymmentä dollaria päivässä, joka on sievä palkka kenkäkauppiaille.”

“Sata viisikymmentä”, sanoi Mr Stone hämmästyen.

“Juuri niin”, vastasi Kelly. “Toisen puolen saan teiltä ja toisen puolen saan miehiltä. Minä maksan heille kolme dollaria päivältä ja saan teiltä neljä.”

“Teidän rohkeutenne on virkistävää”, sanoi Mr Stone. “Mr Woolford ja minä olemme keskustelleet tästä asiasta ja päättäneet tehdä teille tarjouksen. Olen iloissani kun huomaan että teidän pyrkimyksienne päämäärä on kaupanalaista tavaraa.”

“Aivan niin”, vastasi Kelly. “Minä en ole mikään lahjojen jakaja ihmisystävä vaikka toivon se olevani, sillä minä rikastun niin kovaa vauhtia nykyään, mutta me olemme tehneet miesten kesken niin veljellisen sopimuksen, että teidän sydämmenne lämpenee sen kuultuanne, vaikka minä olenkin tämmöinen pakana. Kaikki miehet, jotka minä olen ottanut työhön, vievät palkkansa Union rahastoon. Sinne vievät myös toisetkin miehet ne rahat mitä he onnistuvat saamaan eri töistä. Sieltä annetaan jokaiselle yhtä paljo. Kuudenkymmenen päivän kuluttua on siellä tarpeeksi rahaa lakon jatkamiseksi ja kenkien ostamiseksi. Tämmöisistä teollisuusherroista, niinkuin minä ja te, näyttää tämmöinen menettely hulluudelta, mutta kuitenkin se lämmittää sydäntä.”

“Tosiaankin sen se tekee”, vastasi Mr Stone punastuen. “Mutta puhukaamme taas asiasta. Me tunnustamme, että olemme joutuneet pahaan pulaan. Yleisö tietää, että miehet ovat taas työssä, mutta sen ei pidä saada tietää eri asiainhaaroja ja sen vuoksi me peruutamme vaatimuksemme ja maksamme teille täyden summan.”

“Kiitoksia”, sanoi Kelly.

“Me hyväksymme, että me joudumme maksamaan ja te suostutte siihen.”

“Tietysti”, vastasi Kelly. “Minä tahdon saada koko summan.”

“Hyvä on”, sanoi Mr Stone. “Kontrahti on hävitettävä heti. Te saatte koko summan, ettekä tarvitse huolehtia miehistä kuuttakymmentä päivää. Tämähän on paljo parempi ehto.”

Kelly katsoi häneen ja purskahti nauruun sekä vastasi: “Mr Stone, minä olen paras valehtelia tässä huoneessa, mutta kuitenkin en ole ainoa. Eikös Mr Woolford sanonut teille, että kontrahti on sitova ja että te ette pääse siitä yli eikä ympäri, vai mitä Mr. Woolford.”

Woolford yritti vastata, mutta Kelly keskeytti hänet sanoen:

“Minä en hävitä kontrahtia, Minä ryhdyin hankkimaan työtä ostajilleni ja sen minä teen. Minun ei kannata ottaa huomioon teitä, yleisöä, eli miehiä. Kärskikää vahinkonne, siitä saavat sanomalehdet hyvää kirjoitusaihetta.”

Lakimies yritti taas puhua, mutta Mr Stone keskeytti hänet sanoen: "Sallikaa minun tarjota tämä teille, olkaa niin hyvä Mr Kelly, minä teen teille paremman tarjouksen. Minä annan —"

"Älkää vaivatko itseänne", keskeytti hänet Kelly. "Vaikka tarjoaisitte osakkeita yhtiöönne, kieltäytyisin minä niitä ottamasta. Mr Stone, te olette käytöksellänne todistaneet, että teidän puoleltanne tämä juttu on huonossa kunnossa. On ainoastaan yksi tie, jonka kautta te pääsette vapaaksi."

"Ja mikä se on", kysyi Mr Stone.

"Minä en vaadi liikaa", sanoi Kelly. "Maksakaa miehille mitä ne vaativat — joka suinkaan ei ole enempää kuin mitä ne ansaitsevat — ja lopettakaa lakko. Sanokaa sanomalehdille, että te olette päättäneet nostaa palkat, koska entiset olivat liian pienet. Ne tosin eivät usko teitä, mutta julkaisevat kuitenkin. Miehet ehkä puhuvat, mutta se ei herätä huomiota, sillä teidän kertomuksenne kerkeää ennen. Itse lupaan olla vaiti. Nyt minun kannattaa pysyä kiini totuudessa ja siksi en puhu koko asiasta mitään."

"Entäs maksuvaatimuksenne".

"Tietysti se mikä on sovittu", sanoi Kelly. "Luulitteko että minä lahjoitan sen teille. Sen summan, minkä minä saisin miehiltä, jätän tietysti pois. Antakaa minulle neljä tuhatta viisisataa dollaria niin minä revin kontrahdin. Siinä on minun ehtoni, saatte ne hyväksyä eli hyljätä."

Syntyi muutaman minutin hiljaisuus. Mr Stone kääntyi lakimiehen puoleen ja sanoi:

"Minä lähetän hakemaan Union edustajan tänne, luulen että voimme tehdä sovinnon."

"Häntä ei tarvitse kaukaa hakea, hän on kokoushuoneella. Kun arvasin, että lakko loppuu pian, toin hänet kanssani. Mutta te olette jo kuulleet ehdot ja niistä ei yhtään helpoteta. Tehkää niin kuin haluatte."

"Jos asia on niin", sanoi Mr Stone, "niin sitte minä käsken myöskin pikakirjurin, että tämä asia tulee heti julaistuksi lehdissä. Elantotarpeet ovat kohonneet hinnoissa, niin täytyy kai meidän palkkoja myöskin kohottaa. Mr Woolford, valmistakaa palkkatariffi semmoinen kuin Unio vaatii. Minä menen Mr Kellyn kanssa rahastonhoitajan luo, tekemään välimme selväksi."

Tähän loppui tämä kuuluisa lakko, jossa yhtiötä vedettiin niin sievästi nenästä.
